T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/263
KARAR NO : 2021/307
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: Davacının davalı BOTAŞ bünyesinde kapsam dışı personel olarak çalışmakta iken hakkında verilen görevden uzaklaştırma kararının kaldırılması istemiyle yaptığı başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açtığı davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M.Ç.
Davalı : Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ)
Vekili : Av. K.E.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davalı kurum bünyesinde başuzman olarak görev yapan davacı tarafından, BOTAŞ Kapsam Dışı Personel Disiplin Yönergesi'nin 37. maddesi kapsamında görevden uzaklaştırılmasına ilişkin kararın kaldırılması istemiyle yaptığı başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin ve görevden uzaklaştırmaya ilişkin Kapsam Dışı Personel Merkez Disiplin Kurulunun 09/08/2018 tarihli ve 2018/9 sayılı kararının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açılmıştır.

2. Davalı vekili süresi içinde verdiği savunma dilekçesinde; davanın iş mahkemesinde görülmesi gerektiği görüşüyle davanın görev yönünden reddini talep etmiştir.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. Ankara 11. İdare Mahkemesi, 25/09/2019 tarihli ve E.2019/1780, K.2019/1814 sayı ile *"İş Mahkemesinin görevli olduğu görüşüyle, davanın görev yönünden reddine"* karar vermiş, karar istinaf edilmiştir.

4. Ankara Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesi, 11/12/2019 tarihli ve E.2019/2451, K.2019/2701 sayı ile *"...bakılan davadaki uyuşmazlığın, BOTAŞ'ta iç düzen ve işleyişi sağlamaya yönelik davacı hakkında yapılan disiplin incelemesi sırasında görevden uzaklaştırılmasından kaynaklanması karşısında, iş akdi ile ilgili olmayan ve idari işlem niteliğine sahip olan, "Kapsam Dışı Personel olan davacının BOTAŞ Kapsam Dışı Personel Disiplin Yönergesinin 37. maddesi uyarınca görevden uzaklaştırılmasına ilişkin" uyuşmazlığın idari yargı merciince çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmış olup, davanın görev yönünden reddi yolundaki İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemiştir."* gerekçesiyle istinaf başvurusunu kabul ederek Ankara 11. İdare Mahkemesinin kararını kaldırmış, dosyayı mahalline iade etmiştir.

5. Davalı vekili savunma dilekçesinde; davanın adli yargıda görülmesi gerektiği görüşüyle yargı yolu itirazında bulunmuştur.

6. **Ankara 11. İdare Mahkemesi, E.2020/580 sayılı dosyada 12/02/2021 tarihinde** verdiği görevlilik kararı ile talebi reddetmiştir. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şu şekildedir;

> *"...Olayda, 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 37.maddesi ile 399 sayılı KHK'nın 3.maddesinde yapılan düzenleme uyarınca, Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı personel olarak çalışanların işverenleriyle aralarındaki iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü uyuşmazlıklara ilişkin dava ve işlere 25.10.2017 tarihinden itibaren iş mahkemelerinde bakılacağı açık ise de, bakılan davadaki uyuşmazlığın, BOTAŞ'ta iç düzen ve işleyişi sağlamaya yönelik davacı hakkında yapılan disiplin incelemesi sırasında görevden uzaklaştırılmasından kaynaklanması karşısında, iş akdi ile ilgili olmayan ve idari işlem niteliğine sahip olan, "Kapsam Dışı Personel olan davacının BOTAŞ Kapsam Dışı Personel Disiplin Yönergesinin 37. maddesi uyarınca görevden uzaklaştırılmasına ilişkin" davanın görüm ve çözümünde idari yargının görevli olduğu..."*

7. Davalı vekili tarafından olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine, dilekçe dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

8. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, *"Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı personel olarak çalışanların işverenleriyle aralarında iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin olarak 25/10/2017 tarihinden sonra açılan dava ve işlerin iş hukuku hükümlerine göre çözülmesi gerektiği"* görüşüyle, 2247 sayılı Kanun'un 10.maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek dosyayı 25/03/2021 tarihli ve 2020/35038 sayılı görüş yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir.

Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ilişkin talebin ilgili kısmı şu şekildedir:

"(...)Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarında, işveren ile sendikalar arasında akdedilen toplu iş sözleşmelerinin kapsamı dışında tutulan ve bu nedenle "kapsam dışı personel" olarak adlandırılan personelin, hizmet sözleşmelerine konulan yasakla sendika üyesi olamaması, yönetim kademesindeki daimi kadrolarda görev alarak işverene ait yetkileri kullanması ya da görevinin özel bir önem taşıması ve özellikle de yetkileri, ücret ve diğer haklarının tayin ve takdirinin idareye ait olması nedeniyle statüleri, asli ve sürekli görevleri genel idare esaslarına göre yürüten memur ve sözleşmeli personel statüsüne yaklaşmakta; nitekim 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanun'un 22. ve Geçici 9. maddesinde de kanun koyucu tarafından, memur ve sözleşmeli personel ile birlikte anılmaktadır.

Olayda, 233 sayılı KHK'ye tabi, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgilendirilmiş bir Teşekkül olan BOTAŞ Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. Genel Müdürlüğü; sermayesinin tamamı Devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan, kamu iktisadi teşebbüsüdür.

Uyuşmazlık Mahkemesinin benzer olaylara ilişkin verdiği 01/03/1996 tarihli ve 22567 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, 22/01/1996 tarihli veE.1995/1, K.1996/1 sayılı ve özelleştirme kapsamında bulunmayan Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı statüde çalışan personelin kurumlan ile olan ilişkilerinden doğan anlaşmazlıkların çözüm yerinin idari yargı olduğuna ilişkin ilke kararı bulunmaktaysa da, 25/10/2017 tarihli ve 30221 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 37. maddesi ile 399 sayılı KHK'nin ek 3. maddesi; "5m Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 1 inci ve geçici 9 uncu maddelerine tabi teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında çalışan personel ile bu teşebbüs ve bağlı ortaklıklar arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin dava ve işler iş mahkemelerinde görülür" şeklinde değiştirilmiştir.

Uyuşmazlık konusu dava 09/08/2018 tarihinde gerçekleştirilen disiplin işlemine ve sonrasında yapılan talebe karşı 19/09/2019 tarihinde, yani yukarıda anılan 25/10/2017 tarihli mevzuat değişikliğinden sonra idari yargı yerinde açılmıştır. Bu sebeple, Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı personel olarak çalışanların işverenleriyle aralarında iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin olarak 25/10/2017 tarihinden sonra açılan dava ve işlerin iş hukuku hükümlerine göre çözülmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

Nitekim Uyuşmazlık Mahkemesinin 29/01/2018 tarihli ve E.-K.2018/18-49 sayılı, 25/06/2018 tarihli ve E.-K.2018/359-411 sayılı ve 30/09/2019 tarihli ve E.-K.2019/388-586 sayılı kararlarında da aynı hususlar vurgulanmıştır.

Yukarıdaki açıklamalara göre, davacı hakkında verilen Disiplin Kurulu kararının ve bu karara dayanılarak tesis edilen işlemin iptaline ilişkin uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği düşünülmektedir."

III. İLGİLİ HUKUK

9. 25/10/2017 tarihli ve 30221 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu' nun 37. maddesi ile değiştirilen 399 sayılı KHK'nın ek 3.maddesi;*"Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 1 inci ve geçici 9 uncu maddelerine tabi teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında çalışan personel ile bu teşebbüs ve bağlı ortaklıklar arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin dava ve işler iş mahkemelerinde görülür"* şeklindedir.

10. 17 Nisan 1995 tarihli ve 22261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanıp yürürlüğe giren Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi Ana Statüsünün *"Amaç ve Kapsam"* başlıklı 1. maddesi:

"Bu Ana Statünün amacı; 8/6/1984 tarih ve 233 saydı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabi olarak ve sözkonusu Kanun Hükmünde Kararname çerçevesinde faaliyette bulunmak üzere, Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi (BOTAŞ) adı altında teşkil olunan İktisadi Devlet Teşekkülü'nün hukuki bünye, amaç ve faaliyet konuları, organları ve teşkilat yapısı, müessese, bağlı ortaklık ve iştirakleri ile bunlar arasındaki ilişkileri ve ilgili diğer hususları düzenlemektir."

11. *"Hukuki Bünye"* başlıklı 3. maddesi:

"1. Bu Ana Statü ile teşkil olunan BOTAŞ Tüzel Kişiliğine sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir İktisadi Devlet Teşekkülü'dür. 2. BOTAŞ, K.H.K. ve bu Ana Statü hükümleri saklı kalmak üzere özel hukuk hükümlerine tabidir..."

12. *"Personele ilişkin hükümler"* başlıklı 21. maddesi:

"BOTAŞ, müessese ve bağlı ortaklık personelinin; istihdam şekilleri, atama, göreve son verme, yükümlülük ve sorumlulukları, kadro tesbiti, ücret, prim, ikramiyeler, yurtdışına gönderme, siyasi faaliyet yasağı, vekalet ücretlerinin dağıtımı ile yönetim kurulu üyesi, denetçi ve tasfiye kurulu üyelerinin ücret ve hakları konusunda KHK ve söz konusu KHK'ye uygun olarak çıkarılacak Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel rejimi esaslarını düzenleyen kanun hükümleri uygulanır."

Şeklindedir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

14. Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

15. Dava, davalı kurumda Başuzman olarak görev yapan davacı tarafından, görevden uzaklaştırılmasına dair kararın kaldırılması istemiyle yaptığı başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin ve görevden uzaklaştırmaya ilişkin kararın iptali istemiyle açılmıştır.

16. Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarında, işveren ile sendikalar arasında akdedilen toplu iş sözleşmelerinin kapsamı dışında tutulan ve bu nedenle kapsam dışı personel olarak adlandırılan personelin, hizmet sözleşmelerine konulan yasakla sendika üyesi olamaması, yönetim kademesindeki daimi kadrolarda görev alarak işverene ait yetkileri kullanması ya da görevinin özel bir önem taşıması ve özellikle de yetkileri, ücret ve diğer haklarının tayin ve takdirinin idareye ait olması nedeniyle statüleri, asli ve sürekli görevleri genel idare esaslarına göre yürüten memur ve sözleşmeli personel statüsüne yaklaşmakta; nitekim 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanun'un 22. ve Geçici 9. maddesinde de kanun koyucu tarafından, memur ve sözleşmeli personel ile birlikte anılmaktadır.

17. Görev uyuşmazlığına konu dava 17/06/2020 tarihinde yani yukarıda anılan 25/10/2017 tarihli mevzuat değişikliğinden sonra açılmıştır. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri gereğince 25/10/2017 tarihinden sonra açılan Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı personel olarak çalışanların işverenleriyle aralarında iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin dava ve işlere iş mahkemelerinde bakılacağı tartışmasızdır.

18. Yukarıda belirtilen hususlar nazara alındığında, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile Ankara 11. İdare Mahkemesince verilen 12/02/2021 tarihli ve E.2020/580 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 11. İdare Mahkemesince verilen 12/02/2021 tarihli ve E.2020/580 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Celal Mümtaz AKINCI	Şükrü BOZER	Mehmet AKSU	Birol SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir TUNÇ	Nurdane TOPUZ	Ahmet ARSLAN